

ქართული გზები

საქართველოს
მწერალთა
კავშირის
გაზეთი
№2 (261)
15 მარტი -
15 აპრილი
2018

ფასი 1 ლარი

გამომცემი
თეიმურაზი

- გაზაფხულის შემობრძანება ყველა ქალს ახარებს. დედის დღე... ქალთა დღე... თქვენთვის კი, ალბათ, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, 1 მარტი ხომ თქვენი დაბადების დღეა. გილოცავთ.

- დიდი მადლობა. მე სიტბო მიყვარს, ამიტომაცაა გაზაფხულის შემობრძანება ჩემთვის უმნიშვნელოვანესი. ერთხელ (მაშინ სრულიად ახალგაზრდა ვიყავი), ერთი უცნაური ქალბატონი გავიცანი. ამტკიცებდა, შემძლია ნებისმიერ ადამიანს ვუთხრა, ვინ იყო წინა ცხოვრებაში. მოგეხსენება, ადამიანი ბუნებით ცნობისმოყვარეა, ყველაზე მეტად კი თავის მოტყუება ხიბლავს. ჰოდა, მეც ვკითხე, აბა, მე ვინ ვიყავი-მეთქი. შენ ადამიანი არა, წინა ცხოვრებაში მერცხალი იყავი, ამიტომაც ყველაზე მეტად შავ-თეთრი სამოსი გეყვარება, თბილი ქვეყნები და მოგზაურობა. მერცხალივით საკუთარი ბუდის, რომელსაც რუდუნებით ააგებ, ერთგული იქნებიო. რამდენად მჯერა ასეთი ხილვების რა მოგახსენოთ, მაგრამ მერცხლებისადმი მუდამ განსაკუთრებული სიყვარული მქონდა.

მარტის თვე ჩემთვის მართლაც მნიშვნელოვანია. მარტში იყო დაბადებული ჩემი გამზრდელი ბებია, რომელსაც მე დიდი სიყვარულის ნიშნად დედილას ვეძახდი, მარტში არიან დაბადებული ჩემი ძმისშვილები, ლუკა და ელენე, მარტში დაიბადა ჩემი შვილიშვილი ცაბუნია და მე უდიდესი მადლი, ბებიობის სიხარული მარტში. კიდევ რითაა მარტი ჩემთვის მნიშვნელოვანი? უკვე სამი წელია ქარელში 1 მარტს პოეზიის დღე აღინიშნება და მე მიხარია, რომ ქართლის ამ უმშვენიერეს რაიონში ასეთი სიყვარულით ხვდებიან სხვადასხვა თაობის პოეტებს. პოეზიის დღის მონაწილეთა სურვილია (და ამ სურვილს მალე წერილობით გადასცემენ პრემიერ-მინისტრსა და კულტურის მინისტრს), რომ 1 მარტი ახალგაზრდა პოეტთა დღედ დაწესდეს. „სიჭაბუკე და ლექსი ერთიაო“, ხომ ბრძანებდა გოგლა. ანდა გალაკტიონი გავიხსენოთ: „რად უწოდებენ საქართველოს მგოსანთა მხარეს?“, კითხულობს პოეტი და კითხვას თავადვე პასუხობს: „ეხლა კი ჩემთვის ნათელია, თუ ივერიის მცირეზე მცირე რიცხოვნობიდან პატარა ერი, მარად ყოველმხრივ შემორტყმული უამრავ მტერით, მაინც

გადარჩა და გადარჩა ის, როგორც ერი... აქ პოეზია იყო მისი შემჭიდროვება“. შემდეგ კი ასეთ სტრიქონებს გვთავაზობს: „უძველეს მინას, უძველეს ერს, ლაფვარდის ცის ქვეშ, მძლავრი, გამირული პოეზია უნათებს თვალებს, წარსულისადმი უდიდესი მადლობის გრძობით რუსთაველისას

ველი ელჩი ქალი ევროპაში XIX საუკუნეში კი არა, (როგორც ამას ამაყად თავად აღნიშნავენ ევროპელები), არამედ XII საუკუნეში უკვე ჰყავდა საქართველოს; რომ სწორედ ქართველი კაცის ბაგეს დასცდა ასეთი სტრიქონები: „ლეკვი ლომისა სწორია, ძუ იყოს, თუნდა ხვადია“. რუსთაველმა შექმნა ქართველი კაცის სულიერი კონსტიტუცია. რუსთაველით ამაყ ერს თუ რუსთაველის საიუბილეო თარიღს დაავიწყებ, თავსაც ავიწყებ, წარსულსაც და მომავალსაც.

იუნესკომ არ აღნიშნა და ჩვენ რა გვექნაო, თავს იმართლებენ ხელისუფალნი. რას ჰქვია იუნესკო? თუ ქვეყანას ჯაზ-ფესტივალებისა და არაერთი არაფრისმომცემი შოუსთვის მილიონები არ ენანება, ათასებს რატომ ვერ იმეტებს საკუთარი სიამაყისა და ღირსების სიმბოლოსთვის.

სულ ისე როდი ჩაიარა საიუბილეო წელმა, ისრაელში რუსთაველის ნაკვალევზე დელეგაცია გაგვზავნეთო, ბრძანეს კულტურის სამინისტროს მესვეურებმა. დიახ, იყო ისრაელში დელეგაცია კულტურის სამინისტროს დაფი-

პოეზიის საღამო, სადაც ქართულად და ივრითზე კითხულობდნენ ქართველი და ებრაელი მწერლები „ვეფხისტყაოსნის“ უკვდავ სტრიქონებსა თუ საკუთარ ნაწარმოებებს. დელეგაციას ამშვენებდნენ რუსთაველის პრემიის ლაურეატი მწერლები და ნიკოლოზ ბარათაშვილის კონკურსის გამარჯვებული ახალგაზრდები. სწორედ ჩვენი, მწერალთა კავშირის თაოსნობით გამოვიდა ორენოვანი ქართულ-ებრაული პოეზიის ანთოლოგია და ეს იყო პირველი შემთხვევა თანამედროვე პოეტური ნაწარმოებებით ორ ქვეყანას შორის ხიდის გადებისა. გასულ წელს ისრაელში გამოვიდა რევაზ მიშველადის რომანი ივრითზე, ისრაელის ლიტერატურისა და ხელოვნების ჟურნალმა მთელი ნომერი უძღვნა ჩვენი კავშირის წევრებს. ვფიქრობ, მრავალი მიზეზი იყო იმის, დელეგაციაში ჩვენი მწერლები რომ მიეწვიათ, მაგრამ რა? ისრაელში რუსთაველის დღეებზე ვახტანგ კახიძის ხელმძღვანელობით შესრულდა უცხოური კლასიკური მუსიკა. რუსთაველის დღეების გარეშე, მჯერა, წარმატებული იქნებოდა ნებისმიერ ქვეყანაში კახიძის ორკესტრი, მაგრამ რუსთაველს რა? ეს იგივეა, ჩვენ საიუბილეოდ შექსპირის შედევრები რომ გამოგვეცა და ზედ დაგვეწერა, ვუძღვნიოთ რუსთაველის 850 წლისთავსო.

2017 წელს თითქოს გამოასწორეს მდგომარეობა და კალენდარში გაჩნდა რუსთაველის დღე - 15 მაისი,

იქამდე რუსთაველობა შემოდგომით აღინიშნებოდა და მას ღირსეულად ატარებდა მესხეთი, საქართველოს მწერალთა კავშირისა და მესხეთის მწერალთა ორგანიზაციის თაოსნობით. ახლად დანესებულმა დღემ კი პრობლემები შეუქმნა ადგილობრივ ხელისუფლებასა და მწერალთა ორგანიზაციას. უპირველესად იმიტომ, რომ ტრადიცია დაირღვა და კიდევ... შემოდგომა სიუხვის სიმბოლოა და რუსთაველის დღეს ყველა მესხი, ყველა ოჯახი თავისი დოვლათით ხვდებოდა დღესასწაულზე სტუმრად ჩამოსულებს.

სახალხო დღესასწაულის ნაცვლად 15 მაისს რაბათის ციხეში 50-მდე სტუ-

როცა მოთმინების ძაფი იღრვია...

ინტერვიუ მწერალთა კავშირის თანათამაჯლომარესთან
აყვალა გონაშვილთან

კვლავ ვახსენებთ სახელს ბრწყინვალეს“. ჰოდა, რა სჯობია იმას, რომ მგოსანთა მხარეში გვქონდეს ახალგაზრდა პოეტთა დღეც.

- მგოსანთა მხარე და რუსთაველი ახსენეთ და რაოდენ უცნაურიც არ უნდა იყოს, პოეზიის ქვეყანაში არ აღინიშნა რუსთაველის საიუბილეო თარიღი, 850 წლისთავი. რით ახსნით ამ გაუფიქრებლად?

- არჩევნების ციებ-ცხელება ჰქონდა ქვეყანას შეყრილი და რუსთაველისთვის ვერ მოიცალეს. არადა, ნებისმიერი გონიერი პოლიტიკური ჯგუფი, პოზიცია იქნებოდა ეს თუ ოპოზიცია, ნებისმიერი ხელისუფლება (დიდი მგოსნის ფასი, ბოლომდეც რომ არ ჰქონდეს გაცნობიერებული) რუსთაველის სახელს მაინც ფარად აიფარებდა გამარჯვებისთვის.

ჩვენი ქვეყანა ევროპისკენ მიმავალ გზას ადგას. ჰოდა, ევროპის კართან ღარიბი ნათესავივით მოკრძალებულად კი არ უნდა აკაკუნებდეს, არამედ დაანახოს თანამედროვე მსოფლიოს, რომ კულტურის რენესანსი ევროპაში ჩვენი ქვეყნიდან დაიწყო; რომ ჩვენ (დღეს მოდამია ქალთა უფლებებზე საუბარი) XII საუკუნეში მეფე ქალი გვყავდა; რომ პირ-

ნანსებით, რომლის წევრები, ძირითადად, ისევ კულტურის სამინისტროს თანამშრომლები იყვნენ.

ისე როგორ უნდა გძულდეს ქართული მწერლობა, რომ ისრაელში პოეტის საიუბილეო თარიღზე ერთი პოეტიც კი არ

ნაიყვანო? არადა, სწორედ ჩვენი მწერალთა კავშირის თაოსნობით, ბეჭდური „ვეფხისტყაოსნის“ სამას წლისთავზე იერუსალიმში, ჯვრის მონასტერში ჩავატარეთ

მარ-მასპინძელმა მოკრძალებულად აღვნიშნეთ რუსთაველობა. რატომ ხდება ეს? 90-იანი წლების შემდეგ ჩვენს ქვეყანაში

► 133

მოხდა ქონებების პრივატიზაცია, ბოლო წლებში კი — უფლებათა პრივატიზაცია. მწერალთა კავშირის უფლებები კულტურის სამინისტროს დაქვემდებარებაში მყოფმა ორგანიზაციებმა, მწერალთა სახელმა და წიგნის ცენტრმა შეითავსა, რის გამოც უფლებებოდ, უშენობოდ, უსახსროდ დარჩენილი ორგანიზაცია უმძიმეს მდგომარეობაში აღმოჩნდა. ადრე საქართველოს ჰყავდა დიდი მწერლები, ყველასთვის საყვარელი და ახლობელი. ახლა? ჯგუფებად დაიყო და დაიქსაქსა მწერლობა. ყველა ჯგუფს თავისი მფარველი, ასევე თავისი „გენიოსი“ ჰყავს.

სახელმწიფოს დიდ შეცდომად და ხელოვნებისადმი გულგრილობის ნიშნად მიმაჩნია ისიც, რომ უკვე წლებია არ გაიცემა შოთა რუსთაველის სახელობის და სახელმწიფო პრემია და მწერლობის ბედი და ღირსება მხოლოდ ბანკირების გადასაწყვეტია, არადა, სახელმწიფო პრემიების მიმნიჭებელ კომისიაში შედიოდნენ ქვეყნის ყველაზე ღირსეული პირები, რუსთაველის პრემიის ლაურეატები და მათი გემოვნებით ირჩეოდა ქვეყნისთვის უმნიშვნელოვანესი ნაწარმოებები.

სწორედ ტელევიზიების მიერ გაპიარებულ ან ხელისუფლების მიერ ხელდასმულ მწერლებს ქვეყანაში დიდად არავინ აფასებს. სამაგიეროდ უცხოეთის ფესტივალებისთვის ითარგმნება და იგზავნება მათი წიგნები. იმ ათეული მწერლიდან, რომელთა ნაწარმოებებიც ფრანკფურტის წიგნის ბაზრობაზეა წარმოდგენილი, რამდენიმე თუა მართლაც მნიშვნელოვანი სახელი. მგონია, იმ მილიონებიდან, რომელიც ფრანკფურტის ბაზრობისთვის გამოიყო, დიდი ნაწილი წყალს გაყოლილი ფულია.

ტყუილად გვგონია, უცხოეთის მიმბაძველობით, ცრუ ლიბერალიზმითა და ფასეულობათა არა გადაფასებით, არამედ გაუფასურებით ევროპის გულის გასაღებს ვიპოვით; ტყუილად გვგონია, თუ უხამსობით ან მოგონილი პრობლემებით ავაფასებთ წიგნებს, თანამედროვე

ფრანკფურტის წიგნის ბაზრობა ვახსენებ და ერთი რამ მსურს დავამატო. ვფიქრობ, უცხოეთში გასაგზავნ ნაწარმოებთა შერჩევას თავედანვე არასწორი პოლიტიკა იქნა გაზიარებული.

სათარგმნელად და დასაბეჭდად ფინანსდებოდა იმ მწერალთა წიგნები, რომელსაც უცხოური გამოცემლობა მოითხოვდა. თანხას კი საქართველოს კულტურის სამინისტროსთან არსებული აიპი იხდიდა. ბევრმა საშუალო ნიჭის მწერალმა, რომელთაც უცხოეთთან ჰქონდა კავშირი, მოახერხა უცხოურ გამოცემლობებთან შეთანხმება და იქიდან მოთხოვნის გამოგზავნა. ასე დარჩა ბევრი ცნობილი მწერალი ყურადღებისა და თარგმანის გარეშე. ასეთი პოლიტიკის გამო ფრანკფურტის წიგნის ბაზრობა არაერთ ჭეშმარიტ მწერალს მიაყენებს ტკივილს. წიგნის ბეჭდვა ვახსენებ და კიდევ ერთი გულისტკივილი მინდა

გაგიზიაროთ. ადრეულ წლებში მერიის კულტურის სამსახური და საქართველოს კულტურის სამინისტრო მიზერულად, მაგრამ მაინც აფინანსებდა გამოცემლებსა თუ ცალკეულ მწერლებს წიგნის გამო-

რისთვისაც ძვირფასი ქართული მწერლობის მომავალი, უმნიშვნელოვანესი პროექტი იყო. კონკურსი 10 წელი ტარდებოდა და არაერთი უნიჭიერესი პოეტი, პროზაიკოსი თუ მთარგმნელი აღმოაჩინა. პროექტი თბილისის მერიის მხარდაჭერით ხორციელდებოდა. გასულ წელს ბარათაშვილის დაბადების 200 წლისთავი და კონკურსის დაარსების მეათე წელი იყო. საგულდაგულოდ ვემზადებოდით ამ ორი თარიღისთვის. მოხდა ჩემთვის გამოგნებელი რამ. სწორედ ბარათაშვილის საიუბილეო წელს არ დააფინანსა თბილისის მერიამ ეს უმნიშვნელოვანესი კონკურსი. რაც შეეხება ბარათაშვილის იუბილეს, მწერალთა კავშირთან ერთად საიუბილეო პროექტის ავტორი ანზორ ერქომაიშვილი იყო, დიდი ხელოვანი და ერისკაცი. გვსურდა, ოპერის თეატრში ღირსეულად აგვეღნიშნა ჭაბუკი გენიოსის იუბილე. ბატონმა ანზორმა ბარათაშვილზე შექმნი-

ნიკა რურუამ წერილობით აღგვითქვა, რომ რემონტის შემდეგ გადმოგვეცემოდა განსაზღვრული ფართობი. დიდი იმედი გვექონდა, „ნაცების“ წასვლის მერე სამართლიანობა გაიმარჯვებდა და რამდენიმე ოთახს კი არა, კუთვნილ შენობას დავიბრუნებდით. თქვენც არ მომიკვდეთ. ახლა ჩვენს ისტორიულ შენობაში, მაჩაბლის 13-ში ორბაბათობით და ხუთბაბათობით ღარიბი ნათესავებით მოკრძალებით შევდივართ. არ გვაქვს ელემენტარულად სამუშაო ოთახიც კი. შევდივართ იმიტომ, რომ ჩვენს ღვანლმოსილ მწერლებს ან უამრავ უცხოელ სტუმარს არ მოუხდეს იმ დამტვრეულ კიბეებზე, იმ ჩამოქცეულ დერეფნებში სიარული, სადაც ლტოლვილებთან ერთად ჩვენი დევნილი ორგანიზაციაცაა შეყუჟული. ნელ-ნელა იმედისა და მოთმინების ძაფიც ილევა. არადა, გაჩუმების უფლება არ გვაქვს. ნადგურდება ჩვენი არქივი, ჩვენი უნიკალური ფოტო და ვიდეო მასალები, დიდ მწერალთა ხელნაწერები, ველარც ჩვენი კავშირის წევრთა განაწყენებულ მხერას ვუსწორებთ თვალს. დღეს რომ ახალი ხელისუფლებაა მოსული, ამაში ლომის წილი ქართველ მწერლებს უდევთ. ჩვენს სამართლიან სიტყვას უსმენდა საქართველო. ჩვენი კავშირის წევრთა უმეტესობა ოცნების მხარდაჭერი იყო. დღეს ჩვენს კავშირს სჭირდება მხარდაჭერა, კავშირს, რომლის წარსული და დღევანდელია სხვანაირ გულისყურსა და პატივისცემას იმსახურებს. ის, ვინც მწერალთა კავშირის 100 წლისთავისადმი მიძღვნილ ღონისძიებას ესწრებოდა რუსთაველის თეატრში, ვინც ერთხელ მაინც გადაშლის საიუბილეო ალბომს „კავშირი გულთა“, დამეთანხმება, რომ მწერალთა კავშირის წევრები ერთგულნი დარჩნენ 100 წლის წინ ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ დაწერილი სიტყვების: „საჭიროა შეიქმნას კავშირი, რათა წინა წარუძღვეს ერსა“. არავის აქვს უფლება ეს მისია გაუუფერულოს მწერლობას.

კიდევ ერთი რამ გამახსენდა, მწერალთა კავშირის საიუბილეო დღეებს ეხება. მოგეხსენებათ, მთელი ქალაქი ბილბორდებითაა აჭრელებული. დაფებიდან გვიღიმიან ტუჩებდაბერილი ლამაზმანები, თვალს გვჭრიან კაზინოებისა თუ სიგარეტის რეკლამები. ჰოდა, ჩვენს პროექტში ერთი პუნქტი თბილისში ბილბორდების გამოყოფას შეეხებოდა. მითხრეს, რუსთაველზე შეგიძლიათ განათავსოთ თქვენი მწერლების ფოტოები და ნააზრევით. ბილბორდებს უფასოდ დაგითმობთ, საარეკლამო ფურცლები კი საკუთარი სახსრებით დაბეჭდეთო. გავიხარე და რა გავიხარე. ჩვენი ორგანიზაციის მწირი ბიუჯეტი იმ ათ ბილბორდს დავახარჯეთ, სურათებზე ჩვენი კლასიკოსები და ერისთვის უმნიშვნელოვანესი ნააზრევები დავბეჭდეთ. ისეთი პატარა ბილბორდები გამოგვიყვებს, გამვლელ-გამომვლელს კი არა, მეც ვერ ვცნობდი, რომელი იყო სურათზე გალაკტიონი და რომელი გოგლა; რომელი მიხეილ ჯავახიშვილი და რომელი კონსტანტინე გამსახურდია. ბრძნული შეგონებების ნაკითხვას ვილა ჩიოდა. ნუთუ მართლაც მოვხვდი „სიბრძნედაკარგულ დროში“, ან იქნებ, რაღაც ძალიან მნიშვნელოვანი „უკვე ჩარეცხეს“ და მისდამი პატივი აღარავის შერჩა? თავს იმით ვიიმედებ, რომ იყო პერიოდი, როცა „ვეფხისტყაოსანს“ წვავდნენ, როცა „პუშკინის ლექსებს კარგი ჩექმა ერჩიათ“, იყო პერიოდი, როცა მწერლებს მიუსავლეთში აგზავნიდნენ, იყო პერიოდი, როცა სიტყვით კლავდნენ. დღეს გულგრილობა ქცეულა სენად. იყო, მრავალი რამ იყო და მაინც, „ჟამი წავიდა და წამოვიდა“, დროის მსახვრალმა ხელმა მრავალი მოზეიმე სახელი გადაშალა, ის კი, რაც უკვდავია, დრომ ვერ დაბინდა.

- და კიდევ ერთი ტკივილიანი შეკითხვა, მწერალთა კავშირი კვლავ უსახლკაროა. როდის გაიმარჯვებს სამართლიანობა?

- ვიტყვი ერთ რამეს, სანამ არსებობს ქვეყანაში თუნდაც ერთი მოქალაქისთვის უსამართლობის განცდა, არ შეიძლება ქვეყნის წინსვლაზე საუბარი. ჩვენმა მწერალთა კავშირმა, რომელიც ევროპაში პირველი შემოქმედებითი კავშირია და რომელსაც გასულ წელს 100 წელი შეუსრულდა, 2004 წლიდან დღემდე არაერთი უსამართლობა გადაიტანა. 2004 წლიდან შეუწყდა სახელმწიფოსგან ყოველგვარი დაფინანსება, 2007 წელს ღამის 4 საათზე, როცა „წყალსაც კი სძინავს“, ასამდე ნიღბოსანმა საკუთარი შენობიდან გამოაძევა. ხელისუფლებამ ესეც არ იკმარა და ზვიად გამსახურდიას მიერ ნაჩუქარი ლიტერატორთა სახლი მაჩაბლის 11-ში ჩამოართვა მწერალთა კავშირს. დიდი ბრძოლები-სა და სასამართლოების მერე მწერალთა კავშირის ისტორიული შენობა მაჩაბლის 13-ში გაყიდვას გადაურჩა. სააკაშვილის ხელისუფლებამ საბოლოოდ მწერალთა კავშირის ხელმძღვანელობას კუთვნილ შენობაში რამდენიმე ოთახი შესთავაზა. იმდროინდელმა კულტურის მინისტრმა,

მწერლებად გამოვჩნდებით; ტყუილად გვგონია, თუ სულელურ ტელემოუების პროდიუსერთა გულის მოსაგებად ცისფერი ეკრანებიდან დავმოძღვრავთ ერს, ერის მამებად ვიქცევით. დიახ, დღეს ჩვენში არაერთი ცნობადი სახეა, მაგრამ არიან კი ისინი ცნობილი? სახე ადვილად იშლება, სახელი - არასოდეს.

„სჯობს სახელისა მოხვეჭაო“ გვიქადაგებდა რუსთაველი. დღეს ფულის ხვეჭის ხანაა და რაც უფრო უარესია, ფულით სახელის მოპოვების ხანა.

საცემად. ეს პრაქტიკაც ნელ-ნელა ქრება. შედეგი? შედეგად მივიღებთ ფულიანთა უნიჭო მაკულატურას და წიგნის გარეშე დარჩენილ არაერთ ჭეშმარიტ მწერალს.

- თქვენ ახსენეთ, რომ ისრაელში, ჯვრის მონასტერში გამართულ ღონისძიებაზე ბარათაშვილის სახელობის კონკურსში გამარჯვებული ახალგაზრდა მწერლებიც გყავდათ. რა ბედი ეწია თავად კონკურსს?

- ახალგაზრდა მწერალთა კონკურსი „მერანი“ ჩემთვის და ვფიქრობ, ლიტერატურის ყველა მოყვარულისთვის, ბევ-

ესაუბრა მანანა გორგიშვილი

ბელა შალვაშვილი

ღაპალ და ვიქება

სად არის იგი საქართველო, მიყვარდა რომელ, სად არის იგი საქართველო, მწამდეს რომელიც...

რად მოგვიწოდეს

იმ შორეული იაპონიით - გუნდი მოვიდა იაპონელთა, ქართულ სიმღერებს მღერდნენ ქართულად, მშვიდად ვერასგზით ვისმენ რომელთაც;

არასგზით

გიორგინმინდის ბოლოზე დგას მარტოსული ატამი, თუმცა... მარტოსული რად ეტქმის ამ ყვავილობაატანის;

ცხადით

ფერად სიზმრებში ვიყავი წუხელ, - ფერადი ლერწმის ღეროებს ვთლიდი, არ ბოგინობდა ნაგლეჯი მწუხრის, - გალობდა ასი ფერადი ჩიტი.

ქეთივან ნამეგული

ვარდების, სინაზის, პოეტთა შირაზი, შენ კი შემოგბედეს შანთი და მარწუხი... ქეთევან! - ტირიან ქართველი დედები,

სათნოებას ჰბაღებს

სიმწვანე ირგვლივ გულის გასახარი, სიმწვანეში ძლივსღა ვხედავ ატენს, დგას ასკილი, - ვარდის შორი წინაპარი და მიდამოს სინაზესა ჰმატებს.

რამდენი?

გათენდა ჩემი მორიგი დილა, მწუხრი და ბნელი მიიქცა ძილად, ქუჩაში მზერას ვაპარებ ფრთხილად, მშვიდაა ჩემი მორიგი დილა.

ასეთი გარემოში

გლეხის ქალიშვილი - ტირიფი, თავდახრილი და მორცხვი, ნიფელი - ჩაცმული შალიფად, მწვანეგადაკრული ბორცვი.

იეკელს გოღება კრანისის შიგვომა

ისევ ვიმარჯვე, ისევ გადავრჩი, ისევ მივტოვებ დღევნის ნისლიანს... გადატეხილი ხმალი ვადაში - ეს დასასრულიც დასაწყისია.

როგორ უხდება!

როგორ უხდება ის ჩიტი იმ ტოტს, ის ტოტი იმ ჩიტს შეზრდია ლამის და აღარ მახსოვს ვინმემ თუ მიმტრო და ვშიშობ - რამემ გაიღოს ჩქამი.

პით...

მზე ამოვა, ისევ ჩავა, არ დამცდება სიცილი, აღარც ძილში ძილისა ვარ, არც - ღვიძილში ღვიძილი;

აღარც მეშემოდგომება, აღარც მეგაზაფხულება; სიმშვიდა აღარც ხილად, ლხენად სულ მიიძინა...

სანიგოლო

შენ, უმწარესო ჩვენო ტკივილო, შენც მონყვეტილო მშობლის კალთას, რით განუგემო, რით ვინუგემო, არარა მრჩება, წუხილის გარდა.

მესიზმრა

წუხელის მესიზმრა ტერენტი გრანელი - დღე იდგა ჩახჩახა, მზიანი... სევდას ასხივებდა ტერენტის თვალები - ეგრისის ნათიფი იანი...

მთვარის სონატა

ეს... ვინ დაარქვა სონატა მთვარის, - მსურს გახსენება და ვერ ვიხსენებ... დაწერა თვითონ და დაისვენა, მე კი ვისმენ და ველარ ვისვენებ...

გოღება გაღმა დარჩენილება

გურამ პატარაიას...

გაღმა დამრჩენია ჭირმრავალნახული სოფლები, ტაძრები, ვავა! ჩემი არტანუჯი, იშხანი, ხახული, ტაო და კლარჯეთი თავად.

მეგობარმა ამასწინათ გაზეთი „მთავარი ამბების“ 2009 წლის მაისის ნომერი მომიტანა და მითხრა, ყურადღება გამემახვილებინა მესამე გვერდზე დაბეჭდილ ინტერვიუზე თანამედროვეობის დიდ ქართველ მწერალთან რევაზ მიშველაძესთან, ვინაიდან ეს ინტერვიუ მთლიანადაა გამოქვეყნებული ჩვენი გაზეთის ფურცლებზე, მის გარჩევას არ შევუდგები. დღევანდელი ხელისუფლების ზოგიერთ წარმომადგენელს კი ვურჩევ, ყურადღებით წაიკითხოს რას წინასწარმეტყველებს კლასიკოსი ლამის ცხრა წლის წინ და როგორ აუხდა მისი სიტყვები მათ წინამორბედებს.

ამასთან ერთად ეს ინტერვიუ იმის დასტურიცაა, რომ ბატონი რეზო იმ გამონაკლისთა რიცხვს ეკუთვნის, ვისაც თავისი ეროვნული შეხედულებები არასოდეს შეუცვლია.

ზაალ ნემსაძე

- ცნობილი ქართველი მწერალი, ბატონი რეზო მიშველაძე საკმაოდ პესიმისტურად უყურებს ქვეყანაში მიმდინარე პროცესებს და ერთობ გულდაწყვეტილია ოპოზიციის უნიათო ქმედებით.

- საერთოდ, სახელმწიფო მშენებლობის ერთადერთი პრინციპი არის ეროვნული სახელმწიფო. სხვა პრინციპით შექმნილი სახელმწიფო არის ან იმპერია, ან კოლონია. საქართველოში ამერიკამ იმძლავრა და შემოგზავნა თავისი ემისარი, რომელსაც უნდა შეეჩერებინა ქვეყნის განვითარება ეროვნული სახელმწიფოსკენ, ქვეყანა ექცია ამერიკის არასრულფასობის ან დანამატად კოლონიურ დონეზე. ამერიკა სიტყვა კოლონიას არ ხმარობს, მაგრამ რუსეთზე არანაკლებ დამპყრობელი და იმპერიალისტია. აი, ქართველმა ერთმა გაიღვიძა და ისევ ცდილობს ქვეყანა დააბრუნოს ეროვნული სახელმწიფოს ჩარჩოებში. ამისთვის საჭიროა ამერიკის ქვეშევრდომი, „ვარდების რევოლუციით“ მოსული ხელისუფლება დაუყოვნებლივ დაემხოს.

- ბატონო რევაზ, ოპოზიციის ქმედებებს რა შეფასებებს მისცემთ?

- მე თვითონ ჩემს თავს მოვიაზრებ ოპოზიციის რიგებში. სამჯერ გამოვედი მიტინგზე და ჩვენს საკანშიც, რომელსაც „მწერალი“ აწერია, ხშირად ვზივარ, მაგრამ 9 აპრილს მივხვდი, რომ ოპოზიცია უნიათოა და მას მის ხელთ არსებული მეთოდებით გაუჭირდება სააკაშვილის ხელისუფლების დემონტაჟი.

- რა გაქვთ მხედველობაში?

- ოპოზიციური სპექტრი ანუ ლიდერები, სხვადასხვა წარმომოხიანის

არიან. ზოგი სააკაშვილის ნეკნიდანაა გამოსული. მეორე არის ბიზნესიდან მოსულ ადამიანთა კოჰორტა, რომელთა ბიზნესსაც შეეხო სააკაშვილი. ზესახელმწიფო ყაჩაღობა ანუ სახელმწიფო რეკეტი საქართველოში რომაა დაშვებული, ისე არც ერთ ყველაზე ჩამორჩენილ აფრიკის სახელმწიფოშიც არ არის. აქ ჯუნგლის კანონი მოქმედებს, მეკობრეობაა, მოგერიე-შეგჭამ! პოზიციის მესამე ნაწილი არის ინტელიგენტთა ოჯახის წინააღმდეგ, ანუ ეროვნული მოძრაობიდან მოსული ლიდერები - შალვა ნათელაშვილი, გუბაზ სანიკიძე, კახა შარტავა, კონსტანტინე გამსახურდია და ზვიად ძიძიგური. ჩემი სიმპათია ამ ლიდერებს ეკუთვნით, მაგრამ მე აშკარად ვხედავ, რომ ჩემს მიერ ჩამოთვლილი ხუთეული ვერ ფლობს რევოლუციის კანონებს, როგორც

ნერების, ძმებ გაჩეჩილაძეების პოლიტიკური იმიჯი განახევრდა, როცა ოთხეული სააკაშვილთან მოლაპარაკების მაგიდას მიუჯდა. სააკაშვილთან ყოველგვარი მოლაპარაკება ლალატია სახალხო რევოლუციისა. ეს ნიშნავს დროის მოგებას სააკაშვილის მხრიდან, გახანგრძლივებას თავისი პრეზიდენტობისა, რათა მან სული მოითქვას და ახალი ძალით შეუტოს ოპოზიციას. ეს უკვე ჩანს: მანქანას ართმევენ „ალიანსის“ ერთ-ერთ ლიდერს დათო გამყრელიძეს, ხელებს უწრიახებენ, სცემენ, ქუჩაში აჯარიმებენ და მანქანის წართმევას უპირებენ ნინო ბურჯანაძის შვილს. ასე რომ, ფართო შეტევა ოპოზიციონერებზე უკვე დაიწყო. საქართველო არ არის ის ქვეყანა თავისი ეროვნული

ოპოზიციის ბზარის შესატანად. ეს გარღვევა უკვე აშკარაა. ზოგი პლებისციტის მომხრეა, ზოგი - საყოველთაო რეფერენდუმის, ზოგი - დიპლომატიის დასაყრდენის. მშვენიერი მდგომარეობაა, არა? აი, ერთ მხარეს ზის მამაცი ოპოზიცია, მეორე მხარეს კი - სააკაშვილი. ესენი ხან უღიმიან, ხან უბღვირენ ერთმანეთს, მაგრამ საბოლოოდ, ნელ-ნელა „სულთათანას“ უმღერის ორივე მხარე გაუბედურებულ საქართველოს. როცა დასავლეთის გაუნათლებელი დიპლომატები, რა ჰქენიო, ჰკითხავენ სააკაშვილს, ის პასუხობს: როგორც იქნა მივალწი, მაგიდასთან დავსვი ოპოზიციონერებიო. ეს სააკაშვილის ძალიან დიდი გამარჯვებაა. რაღა ჰქენითო, როცა ხალხი ეკითხება ოპოზიციის ლიდერებს, ესენი უპასუხებენ: გვაცალეთ, ბატონო, ჯერ მოლაპარაკების მაგიდას ვუზივართო. ასე ურთიერთ მოლაპარაკებით დადგება 2013 წელი, მანამდე კი ან ვირი მოკვდება, ან ვირის პატრონი!

- 26 მაისისთვის რა პროგნოზი გაქვთ?

- აბსოლუტურად არაფერი. პოზიცია იძახის, 26 მაისს დავთვალოთ ხალხიო. ხალხის დათვლა, სტადიონზე რომ არ მიიყვანო და სკამებზე არ დასვა, ისედაც შეიძლება. ერთ კვ.მ-ზე 4 კაცი ეტევა. ჩვენ არ გვაქვს იმხელა სტადიონი, რომელზეც 60 ათას კაცზე მეტი დაეტევა. 9 აპრილს 250 ათასი ადამიანი იყო მოსული. თუ მოვიდა ამდენი ხალხი, იმას როგორღა დათვლი? ანეგდოტი რომაა ცნობილი: მატარებლით მოდიოდა ილია ვეკუა და ცხვრის ფარა დაინახა.

- რამდენი ცხვარი იქნება? - ჰკითხა თანამგზავრმა.

- 2127-ია, - უპასუხა ვეკუამ.

- როგორ, კაცო, გაქანებული მატარებლიდან ითვლით ამ ცხვრებს?

- არა, ცხვრების ფეხებს ვითვლი და ოთხზე ვყოფ, - განაცხადა მათემ-ატიკოსმა.

ასე ხომ არ უნდათ, სტადიონის გარეთ დარჩენილი ხალხის ფეხები დაითვალონ და მერე ორზე გაყოფთ ვთქვით, 47 ათასი მივიდა. რა მოგება აქვთ ამით „გრეჩისას“, თუნდაც გუბაზ სანიკიძეს ან კახა შარტავას? მაშინ უნდა ჩაატარო ეროვნული ყრილობა სტადიონზე, კენჭი უნდა უყარო სააკაშვილის გადაყენებას, რისი თავი-იც ჩვენს ოპოზიციას არ აქვს.

ესაუბრა ალექსანდრე მარიამიძე

სატკიპარს ნუ დავმალავთ

(ცხრა წლის წინანდელი ინტერვიუ)

საჭიროა. სალომე ზურაბიშვილი იძახის, მეო, საერთაშორისო დიპლომატიური მაქვს დამთავრებული და კარგად ვიციო, როგორ კეთდება რევოლუციებიო. მაგრამ ამ ბოლო დროს ვატყობ, რომ მასაც ბევრი არაფერი გაეგება ამ საკითხში. რევოლუციის უძრაობამ ერთადერთხელ გადალახა ლექციური პროპაგანდის მდგომარეობა და პირველმა ექსპერიმენტმა, 6 მაისი მაქვს მხედველობაში, დადებითი შედეგი გამოიღო. სამი პოლიტიკური პატიმარი გაათავისუფლა ოპოზიციამ, ერთი კანონიერი და კონსტიტუციური შეტევით პოლიციის სამმართველოზე. აი, ნერტილოვანი დარტყმები მიგვალწევენებს მიზანს. მე კი გეუბნებით, როგორც პარლამენტის ყოფილი წევრი, ქართველი მწერალი, რომ ვერავინ მაძლევს პასუხს კითხვაზე: თუ 2003 წლის 23 ნოემბერს, სააკაშვილის და მისი ხროვის ხულიგნური შევარდნა პარლამენტში და პარლამენტის პანდურის ცემით გარეკვა კანონიერი იყო, დღეს იგივეს გაკეთება რატომ არის უკანონო-მეთქი? ოპოზიციის დღევანდელი ლიდერები ამ კითხვაზე გაუგებარ ლულულს იწყებენ და ხელებს ასავსავენ. ეს იმას ნიშნავს, რომ ისინიც ხვალ და ზეგ ალასანიას გზას დაადგებიან. ეს გზა კი რევოლუციისთვის დამლუპველია. თვით ყველაზე მგზნებარე რევოლუციო-

მენტალიტეტით და წონასწორობით, რომ შენ ერთი თვის განმავლობაში დააყენო ქუჩაში ხალხი და ერთი ნაბიჯით წინ არ წაინიო. ესენი, რევოლუციის ლიდერები, ჩემსავით ჯიბეში არ იყოფენ ხელს ლუკმა-პურის საშოვნელად, მშვენივრად დადიან ჯიბებით და დაცვით. გაიკეთებენ ქალბატონები მაკიაჟს, კარგად გამოიძინებენ, 6 საათზე მოვლენ პარლამენტთან და ორთაჭალიდან, ნაძალადევიდან, ვარკეთილიდან თუ გლდანდან მოსულ საცოდავ მასას ატყუებენ ახალ-ახალი ტყუილებით და დაპირებებით. რამდენჯერ უნდა აუხსნან ხალხს, რომ სააკაშვილი უფარგისი პრეზიდენტია? გავიგეთ ეს, ბატონო, მერე?

- თავად ხელისუფლებაში რა სიტუაციაა ამ აქციების მიმართ?

- ხელისუფლებაში ის ხდება, რასაც ველოდი. პირველად, 9 აპრილს და მის მომდევნო სამ დღეს ხელისუფლება დაბნეულად გამოიყურებოდა. საკნების ელვისებურად შეტევამ, რადგანაც ეს სიახლე იყო მსოფლიო რევოლუციების ისტორიაში, ხელისუფლება დააბნია. ახლა ისინი ნელ-ნელა გონს მოეგნენ, არც ისე სულელია სააკაშვილი და მისი გარემოცვა, როგორც ზოგიერთს ჰგონია. მათ გამოიყენეს ყველა გზა და საშუალება

ბადრი ცხადაძე

ნარსე მესამე

ესე იყო მღვდელი, ქართველი, ნერსე მესამე, ზვართნოცის (ე.ი. მღვიმისძარეთა) აღ-მაშენებელი, იმხნის მიდამოთიდან - სომხეთის კათოლიკოს-პატრიარქი VII საუკუნეში

ექვთიმე ლვითისკაცი მანგლისისა და თეთრიწყაროს ეპარქიის მიტროპოლიტი მეუფე ანანია ჯაფარიძე

შენ, უწმინდესო, არღარა გიცნობს ახლა არავინ, იყავი მღვდელი, მართლმორწმუნე, არა მპარავი. იმხანისა შიგან მსახურებდი მართლმადიდებლად, ერმა გაკურთხა და ამიტომაც ღმერთსა დიდება! და შენ შეგნიშნეს, დაგინახეს „სომხითარებმა“, დიახ, ასეთი იყო, გახლდათ იქ ვითარება. შენ გნამდა ღმერთი მართლად და მადიდებლად, სომხებმა გნახეს, მოგიარეს პირველ მღვდელმთავარს ნერსე მესამე - სომეხთა კათოლიკოს - პატრიარქი, აღმაშენებელი, როგორ ჟღერს, აბა! და შენ ჩაიცვი სომხის მღვდლური სამოსი, კაბა, იღვანე მათთვის, გაითუნე დღენი ნათელი. მას ისტორია არ ივიწყებს, ვერ გადათელის! შენ აღუშენე ეკლესიანი სომხებს (დვინს, ხორ-ვი-რაპს, ალაშკერტს) ზვართნოცი:

ღმერთმა გაცხოხონს საუკუნენი, ასჯერ ასოცი! გავიდა ხანი, მორჩებით მჯღომმა სომხებს აუწყე: „თქვენ ჰე, სომხებო, არრა იცით, რანი იყავით? ადრე ჩვენსავით დოიფიზიტი ღმერთს შეჰხაროდით, გადმოდით ჩვენკენ, ქალკიდონურად, ინამეთ ღმერთი! ქრისტი-მესია ჩვენი მხსნელია, ის ერთადერთი“. „რაო“, სომხებმა: „შე მანაკო“, შესძახეს ერთხმად, თითქოს ზვართნოცში დაიჭექა არმენთა ღმერთმა და ამის მერე აირია ვირი ნახირში:

იყო ვაება, მოთქმა, ლანძღვა, გოდება ხშირი და ბოლოს მოხდა უსმინარი ამბავი მხოლოდ: ძირს ჩამოგდეს აღმაშენებელი, ქართველი კაცი ნერსე მესამე კათოლიკოსი, იმხნელი, სომხებმა ბოლოს. აი, ასეთი იყო ბედი ქართველი კაცის, ნუ გათათრდებით, ქართველებო, ვიცოდეთ ფასი! ღმერთმა დალოცოს სომხეთის კათოლიკოს-პატრიარქი ნერსე მესამე - 13 საუკუნის წინათ, ასეთი კაცი კვლავ გვეყოლებოდეს, ამინ!

კიდევ ათასი!

ამინ,
ამინ,
ამინ,
ამინ,
ამინ!

ბისმარკს უთქვამს: „ადამიანს მეტყველება საკუთარი აზრების დასაფარავად აქვს მიცემული“.

რასაც ამბობ, იგი ნამსვე დავარდება ძირს, წადი მერე და ეძებე თუნდაც ციხისძირს. იტყვი რამეს, აზრს დაფარავ, გულში მალავ სხვას, რას გაუგებ (არა, არა), მთქმელსა სხვადასხვას. გაიზრდები, გაცივდება სხვისი თქმით და დიდუშუ, ჩაიბარე გამოცდები, საფეხმაგლო ხიდო.

იას აუნყა უწყებამ ერთმა: დავინყებინარ ყველა დაბალ ხეს, სადაც საჭიროა, წყება თმის ღერმა უცებ ჩაბალხევს ჩამაბლახეს.

მთვარემ დალია ჩაი დაბოლოს, ქორჩიოტებმაც დალიეს სული, ვით განაბული ერთი ბულბული ნელად მოვთქვამდი სიმღერას სოლოს.

და მეც ავმღერდი საკირის თავზე, დამეხშო ყელზე ნისლი უძირო, გადავერიე მოსარწყავ ავზებს, რომ მტრად მოსულ მტერს დედა ვუტვირო.

მოვიდა მოგვი აღმოსავლეთით, გარდაიარა კლდენი და მთანი. ზოგი გარბოდა ლელიანს, მღვთით (ონიან გრიშა უხმობდა სტალინს).

იქ ქაცვიანში ჯაგჯაგებდა ურემი ნელი და მაცელოვანზე მოგვთა კერპი გახდა საჭირო, ხალხი თუ მასა სატევარზე დაკოჟილ ხელით უხმობდა გაცეხს და გაიმეხს, ჩვენდა საჭირედ.

და ჰა, მოვიდა მოგვი იგი აღმოსავლეთით და ბინქარანმა აუნყა ყველას, თვითმოგვებს, მოგვთა: „თუკი ქართველი აღირჩევდეს რჯულსა ჩუენსას, ნულა აყოვნით, ის ღმერთმა მოგვცა.“

და მე ვარ მოგვი აღმოსავალი შაჰინშაჰობით რჩეული ესე, გულარძნილობის არა მაქვს ვალი, უნდა მივსდიოთ ჩვენ ახალ წესებს“.

ქვედა ტუჩს იკვნეტს მეფე ვახტანგი, მასაც აღუწინადა მეტოქედ მოგვი, „ვერ ეღირსებით, ვითარცა ან კი, მე ბინქარანის ბრძანებას მოგვკვი“.

მოვიდა მოგვი აღმოსავლეთით მცხეთელ ქართველებს დასხმია თავზე და მეფე დაჩი აქედან მღვთით ქედს უხრის ქართველთ და უხმობს ლაზებს. ღმერთო, ქართველებს მიეცი ძლევა და სიჩაუქე მათ სილამაზეს.

უტყვიოს ავი ფიქრები შემომესია, სატანის ჩურჩული: დავგმოდო მესია, რადგან ცხოვრება ყველგან ესეა, ანთუ უგემო ესემესია. უგემო ცხოვრება არის უტყვიო, არა ცხოველი ან პირუტყვიო, პურტყვი იმერეთს მეტსახელია, დაგიძახებენ, უნდა უტყო. როცა გაცდები ერთ-ორ უტყევანს, შეიტყობ, ვინმე რა დაგიტოვა, ანთუ უეცრად ტანზე დაგტოვა, გამოეთხოვე ქვეყნად სათხოვარს.

ივეტა პაველიაშვილი

ბედის საჩუქრად გინამე

მე დავინახე შენში სულს სხვა რამ ყველაფრისაგან განსხვავებული. მე დავინახე ლამაზი სული, უფრო მშვიდი და თან ვაჟკაცური. მე შეგისწავლე და კარგად ვიცო-შენი ღირსება და შენი ფასი... და ამიტომაც მაშინებს ფიქრი ბედნიერების, ნამიერების... მუჭმი დავმალავ ამ სათუთ გრძნობას, ვით განატყვის პატარა ნამცეცს, რაც წილად მერგო ჩემი ღმერთისგან, რომ არ დავეკარგო, რომ არ გამებნეს. ჩემო აისო და თვალის ჩინო, ბედის საჩუქრად უკვე გინამე.

დედას

ჩემი გულის და მჯავის ცემა ხარ, შენით ვმშვენობ და შენით ვმალდები, როცა შენთან ვარ, არ მეშინია - მუდამ გლოცავ და სანთლად ვენთები.

შენ ხარ სიცოცხლე, სიყვარული ხარ, ხატებაც ხარ და ციური ქალიც, უნდა დავიფიცო, ჩემო სიამაყე, შენი უკვდავების დღემდე მაქვს ვალი.

ერთგულ კალამს

რალაც მანუხებს, როგორც წყურვილი, სულს მოსდებია ცეცხლის აღმური, ჩემო ერთგულო სანერ კალამო, უშენოდ დარდება გვერდს ვერ ავუშვლი.

მარნუხებში ვარ სიყვარულის ტყვე, მუზავ, ძვირფასო, უნდა გამიგო, გაზაფხული და ყველა მყინვარი წინ, ხელისგულზე უნდა დავიდო.

შორს გადავყარე მწუხრის ღრუბლები, ცას შევაგებე თეთრი ფიქრები, ოქროს ბუდეში ჩავსვი ოცნება, მზით ვიმოსები, არ ვიღრუბლები.

ჩემი ნაღვანი, რაც მიშრომია, მზეს გაუთბია სიკეთით აცრილს, ბედის ვარსკვლავი ამნთებია და ხატთან ვდგავარ ილია მართლის!

სიცოცხლე საჩუქარია

მიყვარს სიცოცხლე, მოდის გულიდან, მიყვარს სამყარო - მუხის გვარისა, მიყვარს ლურჯი ცა - მინა ზურმუხტი, მიყვარს მამული მზის და მთვარისა!

მზე გადმომდგარა დილით გომბორზე, სიცოცხლის სხივებს გვაფენს გულუხვად, ათობს მინას და ათობს ჩემს გულსაც და სიყვარულის მანვდის ულუფას.

ცხოვრება ბნელის და ნათლის ომია, მუდმივ სანუხარ-მხიარულია, მაგრამ რაც უნდა სასტიკი იყოს, სიცოცხლე მაინც საამურია.

...ფინალი მაინც ყველას ერთი გვაქვს: წვიმის წვეთი თუ... თოვლის ფიფქია, ...ღვთით თორემ... როგორ, მერე ყველანი უფრთებოდ ცისკენ როგორ მიჰქრებიან?!

ავიაღმართი

ავიაღმართე ნელთა აღმართი, გაშლილ მდღეოზე ნიავი ქროდა, ოცნება შეკრთა ჩვილი შეველივით, ასეთ დახვედრას არ მოელოდა.

დიდხანს ვუსმენდი სიჩუმიან შრიანს, კოლიბრად იქცა ოცნება თითქოს, ნამთვრალეზივით ბარბაცებს მინა, მთები აძღვევენ საოცარ ექოს.

ოცნება შეკრთა ჩვილი შეველივით, ტკივილის ტვირთი თითქოსდა გაქრა, მერე მზის საათს შეხედა ღმერთ და ყვავილების კალთაში ჩანვა.

ავიაღმართე ნელთა სიმრავლე, ისეც წარსულის მამხნევებს ექო, ვესალბუნები გარდასულ დღეებს, იმ მოგონებებს, მზითვად რომ მერგო.

ბატონ რევაზ მიშველაძეს

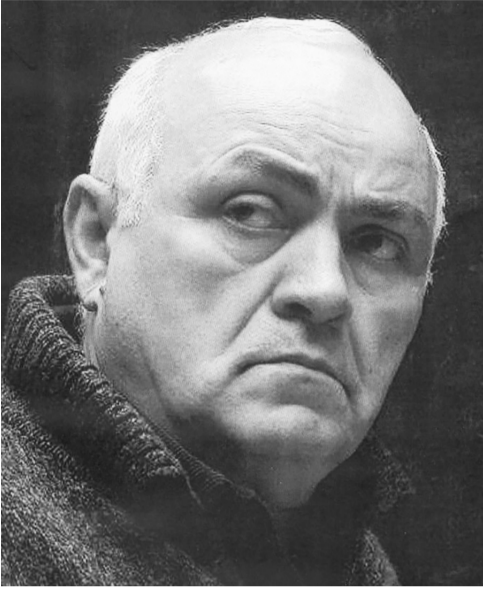
ალალი კაცის იმიჯით გიტარებიათ ცხოვრება, მშობელი ქვეყნის სიყვარულს, ვერ გადასწონის ქონება. მუდამ ცდილობდით, რომ მტერი მოკეთედ შემოგექციათ, სიკვდილი სახელოვანი, ნაძრახ სიცოცხლეს გერჩიათ. თქვენს ხობებდ ქვეყულ წიგნებში, ერთ ასოს სხვისას ვერ ნახავთ, ამიტომ საგანძურით, ერი თქვენს ნათქვამს ინახავს. მზიური მოდგმის შვილი ხართ, „ხან მინისა ხართ, ხან ცისა“, მამა მამულის გუთნის და ძმი „ვეფხვის და მოყმისა“.

ღია ფანჯრიდან შემოჭრილ სიოს შემოჰყვა ფიქრი გარდასულ დღეთა, ვაითუ, სევდამ უფრო დამძლიოს, ოცნება ჩემი ძირს რომ დაეცა...

არა მშორდება ფიქრი თავნება, სევდით და დარდით სულს რომ მიწნავს, იმ წარსულიდან ვილაყ მეძახის, თითქოს ფანჯრიდან ისმის სიმღერა.

...ისევ განვიმდა, ჩამონვა ნისლი, მერე სიჩუმემ დაისადგურა... მიმქრალი სხივი შემორჩა ოთახს, თითქოს უფალიც კი დამემდურა.

სულ მარტო დავრჩი და შემიწებულს ჩამესმა, როგორ კვნესდა გიტარა... უცებ ფანჯრიდან მზე შემოვიდა, ჩემი წარსულიც თან მოიტანა.

მერაბ მეტრეველი – 70

70 წლისა შესრულდა ცნობილი ქართველი მწერალი და მოქანდაკე მერაბ შოთას ძე მეტრეველი. ამის გამო საქართველოს მწერალთა კავშირმა იუბილარს მისალმება გაუგზავნა. მისალმებაში ნათქვამია:

ბატონო მერაბ! ჩვენო საყვარელო თანამოქალაქე! საქართველოს მწერალთა კავშირი, თქვენი მეგობარი ქართველი მწერლები სიყვარულით მოგესალმებიან მრავალმხრივ შემოქმედს და გილოცავენ დაბადების 70 წლისთავს.

პირველი ნაბიჯები სამწერლო სარბიელზე 1979 წელს გადადგით, როდესაც ჟურნალ „ცისკარში“ გამოაქვეყნეთ პირველი ლექსები. მას შემდეგ თქვენი პოეზიის ნიმუშები პერიოდულად ქვეყნდება ქართულ პერიოდიკაში, გამოდის ცალკე წიგნებად.

ქართველი მკითხველი მოწონებით შეხვდა თქვენს ისეთ პოეტურ კრებულებს, როგორცაა „აღარ მეთობა“, „რეკვიემი“, „გზას სიყვარული მიკვლევდა“... ადამიანური სიმართლით, გულწრფელობით, უშუალოდ, შინაგანი ექსპრესიითა შეფერილი თქვენი ლექსები, რომლებსაც ლაიტმოტივად გასდევს სევდა ამოების ბაზარზე გამოსული პოლიტიკისა, რომელსაც ქვეყნის – მისი მშობელი ქვეყნის დარდი და ვაება დააქვს ზურგით, ჩუმად, უპრეტენზიოდ მიუყვება გზანვრილებს და დაეძებს ყველაფერ იმას, რაც ასე ძვირფასია თითოეული ჩვენგანისთვის და რასაც, სამწუხაროდ, ვერასოდეს მივწვდებით.

თქვენი პოეზიის საუკეთესო ნიმუშები, რომლებიც თარგმნილია რუსულ, სომხურ, გერმანულ ენებზე, შესულია არაერთ ანთოლოგიაში.

მონაწილე ბრძანდებით 2013 წელს ერევანში გამართული მსოფლიო პოეზიის ფესტივალისა.

პოეზია პოეზიად, თუმცა, ამავე დროს, მშვენიერი მოქანდაკე ბრძანდებით, რომელმაც მუდმივი ძიებებისა და შრომის შედეგად შეძლო საკუთარი მნიშვნელოვანი ნიშის გამოძებნა ქართული ქანდაკების საუფლოში. რა გასაკვირია, მარგარიტა და შოთა მეტრეველების ხელოვნების მაღლი და მირონი მათ ვაჟიშვილსაც რომ გამოჰყოლოდა. თქვენი მშვენიერი ქანდაკებანი (კოტე, მოხეტიალე მუსიკოსი, ბეთხოვენი, მერაბ კოსტავა, ზვიად გამსახურდია, კვაზიმოდო, მომღერალი ბიჭები, სევდა...) მართლაც რომ პოეზიითაა დამუხტული და ამიტომაც ახდენს ასეთ ზემოქმედებას მნახველზე. რა გასაკვირია, რომ თქვენს მიერ შექმნილი მერაბ კოსტავასა და ზვიად გამსახურდიას ბიუსტები, შარშან რომ დაიდგა მარტვილში, მყისვე რაიონის ღირსშესანიშნაობად იქცა.

ერთი სიტყვით, თქვენს პიროვნებაში ერთმანეთს რომ ჰარმონიულად ერწყმის და ავსებს მოქანდაკე და პოეტი.

გვახარებს, რომ თქვენი ღვაწლი დიდი მერაბ კოსტავას სახელობის პრემიით აღინიშნა.

ჩვენო მერაბ!

კიდევ ერთხელ გულითადად გილოცავთ საიუბილეო თარიღს უღალატო ძმას და მეგობარს, შესანიშნავ პოეტსა და მოქალაქეს, დიდხანს სიცოცხლეს და შემოქმედებით ნარმატებებს გისურვებთ.

საქართველოს მწერალთა კავშირი

მერაბ მეტრეველი

ქართვის ვედრება

აკვანს ყიდიდა მოხუცი ხალხმრავალ ბაზრის კარებთან, ნაიარევი ხელები საბრალოდ უკანკალებდა.

ეგებ, მუქთადაც მისცემდა, სხვა იყო მისი ვარამი, თვალს აყოლებდა გამვლელი, მსურველი იყო არავინ.

ფასი არავის უკითხავს, არათუ ვინმე ძვირობდა, იდგა მდუმარედ მოხუცი, იდგა, თვალებით ყვიროდა.

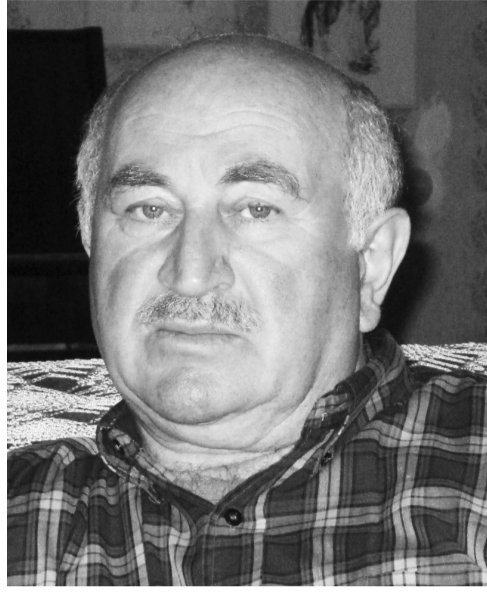
- გონს მოდი, ქართველის დედაო, აკვანს დაადგი ნათელი, სანამდე საქართველოში მოგვენატრება ქართველი.

ნუ გინდა ნურა სიმდიდრე, შვილის იყავი ნატრული, სანამდე საქართველოში კიდევ წკრიალებს ქართული.

გონს მოდი, ქართველის დედაო, ვაი, რა ღმერთი გინყრება, სანამდე საქართველოში ლომების ბრდღვინვა მიწყდება.

აღზევდი, სულო ერისავე, მზეო, აფრქვიე ნათელი, რომ საქართველოს მეუფე მარადის იყოს ქართველი.

სხოვნავ დავითის ქვეყნისავე, მომავალს შუქად მიერთვი, ნუ დაცოტავდი, ქართველო, იმრავლე, გაცაძლიერდი!

მირონ ხერგიანი – 75

75 წლისა შესრულდა ცნობილი ქართველი მწერალი და საზოგადო მოღვაწე მირონ ბუჯას ძე ხერგიანი. ამის გამო საქართველოს მწერალთა კავშირმა იუბილარს მისალმება გაუგზავნა. მისალმებაში ნათქვამია:

ჩვენო საყვარელო ბატონო მირონ! საქართველოს მწერალთა კავშირი, თქვენი მეგობარი ქართველი მწერლები გულმხურვალედ მოგესალმებიან ჩინებულ მწერალს, მამულიშვილს და გილოცავენ დაბადების 75 წლისთავს.

ქართულ მწერლობაში სვანეთიდან მოხვედით, საქართველოს ამ უმშვენიერესი და, ამავე დროს, უმკაცრესი კუთხიდან და თან მოიყოლეთ მშობლიური მურყვამებისა და მაჩუბების სიმტკიცე და ხიბლი, სვანური მთების სიდიდისა და ნათელის განცდა, განცდა ყოველივე იმისა, რაც ასწლეულების განმავლობაში დარაჯდა და მეციხოვნედ ედგა ქართულ სულიერებასა და ზნეობრიობას...

თქვენი პირველი ლექსები 1962 წელს გამოქვეყნდა თსუ გაზეთ „თბილისის უნივერსიტეტი“ში, პირველი მოთხრობა „თეთრი მწვერვალი“ კი — 1963 წელს ჟურნალ „პიონერში“. მას შემდეგ თქვენი ნაწარმოებები — რომანები, მოთხრობები, ლექსები, პუბლიცისტური სტატიები, მხატვრული ნარკვევები და თარგმანები პერიოდულად ქვეყნდება ჩვენს სალიტერატურო პერიოდიკაში, გამოდის ცალკე წიგნებად.

თქვენი კოლეგები გაფასებენ, როგორც სამშობლოს ბედსა თუ უბედობაზე ღრმად დაფიქრებულ შემოქმედს. ამის დასტურია თქვენი რომანებისა და მოთხრობების ისეთი კრებულები, როგორცაა „კლდის ვეფხვი“, „ღრუბლები შენ გქონდეს“, „პირველი ღამისთევა“, „თეთრი საზურავები“, „გადასასვლელი“, „ცხელი იანვარი“, „ოქროს ჭედელი ანუ სვანური აზმანი“, „ოქროსფერი რიყე“, „დამრჩომნი“... ამ პროზაულ ნაწარმოებებში, ადამიანური სიმართლით რომ გამოირჩევა, წეროთ თქვენს სათაყვანებელ მამულზე, იმაზე, რაც ცხოვრებად დასჩენია თქვენს სულსა და გულს, წეროთ ნათლად. ხატოვნად, მწერლური ხელოვნებით.. მათ შორის ცალკე აღნიშვნის ღირსია „კლდის ვეფხვი“ — რომანი სახელგანთქმულ მთასვლელ მიხეილ ხერგიანზე, ლეგენდად რომ იქცა სრულიად საქართველოსთვის. ამ რომანმა არაერთ გამოცემას გაუძლო, ითარგმნა და ცალკე წიგნებად გამოიცა ინგლისურ და რუსულ ენებზე.

როგორ შეიძლება არ ითქვას იმაზე, რომ ბრწყინვალე პუბლიცისტი ბრძანდებით. თქვენს პუბლიცისტურ კრებულებში („სადამდე ივლის ქარავანი“, „წინამურიდან ჩვენამდე“, „აღვს ღამე უთენებია“, „კარგ ყმად ვინა ვთქვათ“, „წეროების პოლიგონი“, „პირმზითნი“) ქვეყნის სატკივართ გულგასენილი ერ-

ისკაცის ნაზრევია დაუნჯებულ, ერისკაცისა, ვინც ჯიუტად ეძიებს მშობელი ქვეყნის გადარჩენის გზებს.

ერთადერთი პოეტური კრებულის ავტორი ხართ და ეს კრებული „ფიქრის მურყვამი ავაგე“ დასტურია თქვენი მწერლური მრავალმხრიობისა.

თქვენი შემოქმედებითი ნაზრევის საუკეთესო ნიმუშები ითარგმნა ესტონურ, უკრაინულ, ინგლისურ, აზერბაიჯანულ, რუსულ ენებზე.

თავადაც ჩინებულად თარგმნეთ კიპრიან ეკვენისა და ლეოპოლდ ზახერ — მაზოხის რომანები, უკრაინელი, რუსი, აზერბაიჯანელი, დაღესტნელი და ოსი მწერლების ნაწარმოებები. თქვენი კინოსცენარის მიხედვით შეიქმნა სამეცნიერო-პოპულარული ფილმი „უშბაზე ძლიერნი“...

მართლაც რომ ნაყოფიერი საზოგადო მოღვაწე ხართ. სხვადასხვა დროს მუშაობდით ჟურნალ „პიონერის“ ლიტერატურისა და ჟურნალ „მნათობის“ კრიტიკისა და პუბლიცისტიკის განყოფილებების გამგედ, საქართველოს სახელმწიფო მეთაურის მრჩეველად, საქართველოს ლტოლვილთა და განსახლების მინისტრის მოადგილედ, არჩეული იყავით საქართველოს მწერალთა კავშირის პუბლიცისტიკის სექციის ბიუროს თავმჯდომარედ და თავდაუზოგავად იცავდით ქართული მწერლობის სასიცოცხლო ინტერესებს.

მონიჭებული გაქვთ საქართველოს სახელმწიფო, საქართველოს მწერალთა კავშირისა(პ) და ნიკო ნიკოლაძის სახელობის პრემიები, ქართული კულტურის ამგვარის საპატიო წოდება. დაჯილდოებული ხართ დამოუკიდებელი საქართველოს ერთ-ერთი უპირველესი ჯილდოთი — ღირსების ორდენით. თქვენი სახელი შეტანილია ქართულ ენციკლოპედიაში.

ბატონო მირონ!

კიდევ ერთხელ გულმხურვალედ გილოცავთ საიუბილეო თარიღს საყვარელ კოლეგას, დიდხანს სიცოცხლეს, ჯანმრთელობას და კვლავაც დიდ წარმატებებს გისურვებთ თქვენს შემოქმედებით საქმიანობაში.

საქართველოს მწერალთა კავშირი

მირონ ხერგიანი

ეს რა სევდის ცა არი

ეს ცა სევდის ცა არი, არა - ჩვენი ბავშვობის... ყველაფერი უეცრად და თვალდათვალ დაგვშორდა. მეზმანება ვან-გოგი, სევდის ბორინაჟებში... რუსთაველზე ტოლებთან ეშხით მოინაზები... ეჰ, რა იყო ოდესღაც - ორივენი ვბავშვობდით... მერმე ფიქრნი განილტვინენ, უმძრახებად დაშორდნენ... მეზმანება ვან-გოგი, სევდის ბორინაჟებში... რუსთაველზე ტოლებთან ეშხით მოინაზები... ეშხით მოინაზები, რწვეით ალვა-ტანისა, ვარსკვლავთა აღმასები, ნაზად კრთომა მთვარისა, შენზე ფიქრმა იშორა, შენზე ფიქრმა დანისლა... ეს ცა სევდის ცა არი, არა - ჩვენი ბავშვობის... ყველაფერი უეცრად და თვალდათვალ დაგვშორდა!

თემურ ჭახნაკია

ჩაგჩურჩულე-
„შემო, გვანვიმს“
და გაკოცე
ყელთან, მხართან,
მერე ლტოლვა შემოგაცვი,
ნამონითლდი, გაგიხარდა.
ჩვენ ვიდექით გრილ წვიმაში,
სულ სველები,
ცის ქვეშ, ერთხანს,
გვირილები გქონდა თმაში,
წელზე ჩემი მკლავი გერტყა.
ქარმა ირგვლივ მიმოშალა,
ხის ფოთლები, როგორც კარტი,
ჩვენ ვისხედით სახლში მშრალად,
მერე, თურმე შეგიყვარდი.

მთელი ღამე უწვიმია,
მინდორზე დგას ტბორები,
მოდი, ერთხელ გამიღიმიე,
ღანვზე გეამბორები.
სიო ამოგრიგალდება
ტყესთან ღრმა აკოფიდან,
ტიტით ხელში გელოდები,
ქუჩის ბოლოს, კოპიტთან.
წვიმის შენ არ გეშინია,
გრგინვისა და ელ-ჭექის,
დროზე, თორემ ვეპირები
ნასვლას, ცხენზე შევჯექი.
აწვრილდი, მყუდრო ქუჩას
გამოვხედე მეხუთედ,
დაგინახე, მოიბინე
და მაგრად ჩამეხუტე.
სული ისე აგითრთოლდა,
ღამის, და ამოფრინდა,
გვანვიმს, ვდგავართ მობუზულნი
სოფლის ბოლოს, კოპიტთან.
გატყობ, გცივა, არ გამოჰყო
თავი თბილი ნაბიდან,
ცხენს დეზს ვკრავ და ქოხში მალე
მივალთ ჩემო ნაფტიტავ.
წვიმამ მინა დაარწყულა,
ბზრებში შედის ღვარები,
ამ ლექსს, როცა ნაიკითხავ
მეტად შეგიყვარდები.

ხასხასა ყანა ზღვასავით ნელა
ღელავს და მწვანე ფერში ბიბინებს,
ჭასთან ჭრიჭინებს ჭრიჭინობელა,
ღრუბლებმა ცაზე გადაირბინეს.
ქარმა ნეკერჩხალს ტოტი მობელა,
ზის და შავ ლანდებს უყვფს ბათურა,
ონინარი დგას, ვით საფრთხოებელა

და ჭაში გამტყდარ სათლს აფათურებს.
ცა იქუფრება და ვგრძნობ სიბოლეს,
სოფელში ღამე შემოდის შუკით,
არხევს მესერთან ანცი სიო ბლებს,
ქრება ჩემს მყუდრო ოთახში შუქი.
ქარი ფლეთს ცაში შეგროვილ ნისლებს,
წვიმს... ჩნდება ღრუბლის შავი დესანტი,
მე ახლა ძილი თუ მომაფხიზლებს,
მთვრალს სიყვარულით და ადესათი.

ფიქრი შევწყვიტე და გავისუსე,
ტკივილო, ნეტავ როდის გამივლი,
ეს სტროფი ახლა მანვება სულზე,
ახალშობილი ბავშვის გვამივით.
განვიცდი, ველავ, რალაცა მიჭირს,
საკუთარ თავს ვერ ვუსვამ დიაგნოზს.
ახლა ვარ ერთი სოფლელი ბიჭი,
ხვალ ჩემში პოეტს უნდა მივაგნო.
მზეს გუშინდელზე მეტი აქვს სითბო,
გზას ფარავს თოვლი, წვრილად გაცრილი,
მიმასვენებენ, ჩემს ცხედარს თითქოს,
მეც უკანასკნელ გზაზე ვაცილებ.
ჯანღმა დაფარა სალი კლდის წვერო,
მუდმივად ვებრძვი დარდის ქიმერებს
და ალბათ ლექსებს იმიტომ ვწერ, რომ
ჩემში დაბმულ მხეცს ვათვინიერებ.
ავყურებ ზეცის მომწუსხველ ლივლივს,
ცის ფსკერზე ნაპოვნ იმედებს ვუმზერ,
ჯერ ცოცხალი ვარ და კიდევ ვივლი,
ამ დედამიწის ხორკლიან ზურგზე,
სანამ ძარღვებში სისხლი მიფეთქავს,
ნაკადულივით გულში რაკრაკობს,
კიდევ ბევრი რამ მინდოდა მეთქვა,
მაგრამ ვდუმვარ და ვერ ვლაპარაკობ.

ჭყე

ტყეც ეპყრობიან თბილისში,
უკანონოდ და ხეშეშად,
მე კი ვუყვირი მხერხავებს:
- ხე შეიცოდეთ, ნუ შერებთ!
მოჭრიან ბენზოხერხით და
ასე იქცევა ხე- შეშად.
ხეს კი ცრემლებით ევსება,
ნანაჯახარი ნუყრები.
აქ არ ინდობენ არცერთ ხეს,
ნაძვი იყოს, გინდ ნიფელი,
ამ მთავრობას ხომ არ სჯობდა,
მთავრობა შარშანწინდელი?!
მოჭრეს და უმალ გაზიდეს,
ნაძვის გასხლული მორები,
კვლავ დიდი კაცი აღმოჩნდა,
პატარა კაცის მომრევი.

არ შემიძლია

ჩემს სახლში ბოლო ნათურა ჩაქრა,
მთვარე ეღვარებს, ცაზე ნისლია,
დასანანია, რომ გულში ჩაკვრა
შენი, ძვირფასო არ შემიძლია.
მსურს, შენი ხელი ხელში მეჭიროს,
არ ჩამივარდე ტრფობის ნავიდან,
შენ უჩემობას, რომ შეეჩვიო,
მე უშენობას ვერ გადავიტან.
ქარია, ფანჯრის თამაშობს მინა,
ცამ ვარსკვლავებით სიბნელე მორთო,
შენმა თბილმა ხმამ დამაშოშმინა,
ცა იქუფრება, ამ ღამით მოთოვს.
ჩემს სახლში ბოლო ნათურა ჩაქრა,
მთვარე ეღვარებს, ცაზე ნისლია,
დასანანია, რომ გულში ჩაკვრა
შენი, ძვირფასო არ შემიძლია.

იზოლდა ბერიანიძე

ქსნის ხეობის მადლით ნასაზრდოები,
ღვანლმოსილი პედაგოგი და ამჟამად ემი-
გრანტი - ქალბატონი იზოლდა ბერიანიძე
სამშობლოს უსაზღვროდ მოყვარული, ქარ-
თული სიტყვაკაზმული მწერლობის მეხოტბე
და უსათნოესი მეზაირადეა. ეს ჰუმანიზმით
აღსავსე პიროვნება უმშვენიერესი კალმითა
და ქმედებით მისაბაძ ესთეტიკურ ჰარმო-
ნიას წარმოადგენს.

გთავაზობთ იზოლდა ბერიანიძის ლექსებს.

მაყვალა მესხადე

სამშობლოს ერთგულებისათვის
დასჯილ არჩილ ტატუნაშვილს

ვერ გავიყუჩე სულში ტკივილი,
ცრემლი მეძახის ჩემი მთებისა,
შვილი მოგიკლეს, ერისთავებო,
ლომგული ბიჭი, მსგავსი მეხისა.
სისხლისფერია ყანჩავეთის ცა,
ქსნის ხეობაში თოვლიც შავია,
წარბი შეუკრავს რისხვით ლომისას,
მტერო, დაჯაბნა ნაადრევია!
ბორკილდადებულ ვაჟკაცს რომ კლავდი,
შენ, საქართველოს კლავდი გგონია!?
ცხრა ძმით საფლავზე მინა შეირყა,
მთიელთ აბჯართა ასხმა სწადიათ!
ჯებირებს ღენავს ბებერი ქსანი,
სალი კლდეები მწუხრის ფერია,
დედის მოთქმაზე იძვრის მთა-ბარი,
„მითხარი, შვილო, ვინ მოგერია?!“
არჩილ, მოგძახის, მთიელთა საძმო,
იცოდე, ახლა ჩვენი ჯერია!
მამული იწერს შენს სახელს მკერდზე
და... დავინწყება არ გინერია!

არ დაივიწყო...

საოცარია ბუნების ხიბლი,
როცა ღრუბლები ცეკვავენ ცაში,
როცა მზის სხივი ნითელი კაბით
ღუზას ჩაუშვებს ლილისფერ ზღვაში,
როცა წყვილების ღამეულ ჩრდილებს
ქარი დაარწევს, ვით ალვის ტოტებს,
როცა ჩურჩული წრფელ სიყვარულზე,
მართლაც აიყრის ოცნების ყლორტებს...
მაგრამ... ცდუნებამ, თუ გზა გიცვალა,
მონეტებს ითვლი გულის ჯიბეში,
არ დაივიწყო... უსიყვარულოდ,
მძევლად იცხოვრებ მდიდარ ვილაში!

ენავ ქართულო!

ენავ ქართულო,
სიბრძნის სატეხით გამოკვართულო,
ღვთიურო მუზავ,
ქართველის სულში ამოქარგულო,
ენავ ქართულო, ლაზარეს ენავ,
იდუმალებით
განკითხვის დღედ გადანახულო,
კოლხთა, იბერთა ისტორიავ,
ოქროს საწმისო,
მხოლოდ ქართველთა საკუთრებავ,
სხვა... არავისო!
დიდ ფარნავაზის პერგამენტო,
ბგერათმეფლისო, რუსთველის ენავ,
სიბრძნის წყაროვ, სამარადისოვ,
შენ, იაკობის „დედა ენავ“,
ქართველთ აკვანო,
ღვთით ნაბოძვარო საჩუქარო,
უფლის სამყაროვ, ძნელბედობის ჟამს
ქართველთ ფარო, ქართველთ მახვილო,
ბევრჯერ მტერთაგან ნაოხარო,
ვერ გათელილო, ენავ ქართულო,
ჩემო ზვარო, ჩემო მამულო,
ჩემო ანწყოვ და... მომავალო,
ჩემო წარსულო!

თიპარკალია

თებერვალია, მინის სურნელი
იღვიძებს, იფშენებს მძინარე თვალებს,
ყოჩივარდები და ენძელები
თოვლის საფარქვეშ ათევენ ღამეს.
პატარძლის კაბით თეთრი ტყემლები,
შემოგვიღებენ სულ მალე კარებს,
საკინძმეშხსნილ ნაზამთრალ კვირტებს
მზე დაუკოცნის ნამიან თვალებს.

ჩაველია...

სუსხია, დაზამთრდა, მოთოვა,
დრო და დრო ღრუბლებიც ტირიან,
ჩემს სულში ფიქრებსაც შესცივდეთ,
დღეები ერთ ფერში მიდიან...
სარკიდან უცნობი მიღიმის,
ჩავლიდა, აუ, რა ხანია...
კადრები კინო-ფილმს ნააგავს,
გულს წლობით რაც შეუნახია...

მიდიხარ...

ღრუბლის ქულებით მენამულ ზეცას,
გულზე ეხატა იესოს ჯვარი,
ეთხოვებოდა მდუმარე ცრემლებს
ჩუმი ნიავი და... სახლის კარი...
არეულ გროვას მთვრალი ფოთლების,
მიაქანებდა აშარი ქარი.
პერანგს იხვედა სიონის ზარი,
გულჯავრიანი ღმუოდა მტკვარი,
ნისლი ეხურა ვარძიას, გელათს,
მთვარე ტუჩებზე იშრობდა ღიმილს,
მგზავრის ჩურჩული ესმოდა მხოლოდ,
ზურგზე განოლილ ნაღვლიან ბილიკს,
გამოსავალი... გზა უცხოეთის,
არვის უყვარხარ, არსად გელიან...
მიდიხარ... შვილთა გადასარჩენად,
სიცოცხლის წლები უკან რჩებიან,
ებრძვი... ამარცხებ... მოძალადე ფიქრს,
გმირობა ქართველ ქალთა წესია...
მამულის ფესვზე ყლორტმა იმძლავროს,
ერის სიცოცხლე უმჯობესია!

ნანა დარჩიაშვილი

იაკობ გოგებაშვილის სახელობის პრემიის ლაურეატი

რეჟიაზ მიშველაძე

დავეძებ სიტყვებს მოსაფერებლად, იყოს ნაღდი და შენი სადარი, გულში ისე ხარ გაბუდრებული, როგორც ბუხარში ცხელი ლადარი. ბედნიერი ვარ, როცა გადავშლი საგულდაგულოდ დაწერილ კრებულს, შენს კარგად ყოფნას უფალს ვავედრებ, ტაძარში გლოცავ ერისკაცს, ქებულს. მე მიყვარს შენი წიგნების კითხვა, სოფლური ეზო, ფუძე და ჭერი, შენი ბადალი მწერლებით ღმერთმა ამრავლოს ჩემი ქართველი ერი. გაქებენ იმდენს, ჩემი ნათქვამი ოკეანეში ერთი წვეთია, იმას კი ვიტყვი, რომ ნოველისტი, ბატონი რეზო ერთადერთია! ეს არის სულის ამოძახილი, რაცა ვთქვი კვლავაც გავიმეორებ, აბა, ვინ მეტყვის, რომ ცისქვეშეთში ასეთი კაცი დადის მეორე. ქართული სიტყვის დიდო ოსტატი, ისეთს რას გეტყვი, რომ გაგაოცო, აუთვალავი ნოველის ავტორს მინდა, უბრალოდ ლექსით გაკოცო...

გაზაფხული თბილისში

ნაზი ჭიამაია დამასკუბდა კალთაზე, ჩუმად მეჩურჩულედა სიყვარულის ზღაპარზე.

გაზაფხული მოვიდა, ცა ფორთოხლის ფერია, მესმის ხეთა ჩურჩული, პეპლები მიმღერიან.

ნარიყალა მოირთო მწვანე ბალახ-ბულახით, გზებზე გაჩნდა კასრები ლუდითა და ბურახით.

შრილებენ კალთები, ისმის ხმები ქალების, ცის ქვეშ ცეცხლი ანთია მოელვარე თვალების.

შარი-შური კაბების ისე მომხიზვლელია, გაზაფხულზე ლამაზი ვფიქრობ, არაფერია.

რეკავს ზარი სიონში, სტუმრად იქ თვით ზენაა, ქორნილია, ქორნილი, ო, წყვილთა ჯვრისწერაა.

ოცნებები ასრულდა, ახდა გულის ნადილი, გამოფინა აპრილმა ყვავილების მანდილი.

მოდი, მინდვრად მოვიქსოვოთ ყოჩივარდას საბნები, შიგ ჩავხატოთ ჯადოსნური ბინდი იასამნების.

გულო, ცოტაც მაისაზურა

გულო, ნეტავ, ხელის გულზე დაგისვა და გეფერო, გულო, ჩემო დარდიანო, გულო, ჩემო ბებერო...

როცა შენი ხმა ჩამესმის, უხმოდ გეჩურჩულეები, ფეთქავ, ჩემი სიცოცხლე ხარ, იმედად მეგულეები.

გულო, ჩემო გადაღლილო, ფოლადივით ნაწრთობო, გულო, ორთავ თვალთა შუქო, გულო, ჩემო მნათობო.

შენ ხარ წყარო სიყვარულის, გულო, ჩემო კეთილო, ეჰ, რომ თვალთ ვერა გხედავ, მკერდში გამოკეტილო.

გულო, ცოტაც მემსახურე, გულო, ჩემო ბებერო, ნეტავ, ხელის გულზე მყავდე, გეალერსო, გეფერო!

იცნო თუ არა, შენ?

დაფიქრებულხარ, რამდენის უფლება მოგვცა უფალმა? უფალს მადლობა შესწირე ჩიტივით თავისუფალმა. ბედს ნეტავ, რად ემდურები, ფიქრობ, მთავარი ფულია? ფულიც ბევრი აქვს ზოგიერთს და მაინც უბედურია. შენს სხეულს, რაც გსურს უბრძანე, გინდ წინ, გინდ უკან იარე, სიმღერა გინდა? - იმღერე, ვისაც გსურს, შეეხმინან, თუ გინდა ტაში დაუკარ, გინდ მარჯვნივ ნადი, გინდ მარცხნივ, ვისაც გსურს მიუალერსე, თუ გინდ მოექეც სიმკაცრით. სიცილი გინდა? იცინე, გუნება გაიხალისე, მზე გიყვარს? მიუალერსე, - უბეს სხივებით აგივსებს. რომ დააბიჯებ ნებაზე, არ არის უფლის წყალობა? ბულბულის სტვენას ყურს უგდებ, გახარებს შაშვის გალობა.

თუ ცეკვა გინდა, იცეკვე, აკეთე, რაც შეგიძლია, ნეტავ, ეს ბედნიერება აქამდე შენ არ გიგრძენია? ჰოდა, ვინ მოსთვლის, რამდენის უფლება მოგცა უფალმა, უფალს მადლობა შესწირე ჩიტივით თავისუფალმა.

დილის სტუმარი

გათენდა, ღამემ გამოიძინა ვარსკვლავების და მთვარის ალერსში... ჩამომაცქერდა თბილად თვალეში. კარიც გავუღე, დილის სტუმარი ბინაში ყველგან შემოვატარე და ოქროსფერი სხივების გუნდი გულს ჩავახუტე მძინარ პატარებს. ისეთი სითბო შემომაფრქვია, თითქოს მთელი მზე მესვენა წინა, ღმერთო, არასდროს არ მოგვიშალო უღრუბლო ცა და მზიანი დილა!

ჭრელი წინდა

წვიმს... უბერავს მწარედ შემოდგომის ქარი, ყვითელ-ყვითელ ფოთლებს დააქროლებს მინდვრად, ბაზრის კართან მთიდან ჩამოსული ქალი, აქებს თავის ნაქსოვ ამოქარგულ წინდას. წინდის ყელზე მოჩანს ჭედილა და ჯიხვი, მთის ბექობზე ყალყზე ჯიქურ შემომდგარი, შეუმკია წინდა ნაირფერი ძაფით, ოსტატურად ნაქარგს ვერ მოგწყვიტე თვალი. წინდა, აბა, თბილი წინდა, ვისაც გინდათ... გამვლელ- გამომვლელებს წინ უხვდება ქალი, ჭრელი წინდის ყელზე ამოქარგულ ნიშნებს კვლავ ეტყობა ძველი ნიშნების კვალი. ისევ ცოცხლობს მთაში ძველი ადათ-წესი, ქალს უმშვენებს ხელებს ზამთრის თბილი წინდა, დააქროლებს ქარი ყვითელ-ყვითელ ფოთლებს, ისევ ისე წვიმს და ქალი ჰყიდის წინდებს.

თბილისში დაბრუნება

წუხელის მტკვრის პირს ვენვლე სტუმრად და ნარიყალას შევაველე თვალი, თბილისის ღამემ ჩამიკრა გულში, დაფიქრებული შემომხვდა მტკვარი. ცა იყო მშვიდი, კაშკაშა მთვარე ელვარე სხივებს ირგვლივ აფრქვევდა, ელნათურები მტკვრის წმინდა წყალში ჩაძირულიყვნენ ღამის სათევად... ყური მივუგდე მტკვრის მდინარეებს, ჩუმად ჩამესმა ქვათა ჩურჩული,

ავყევი ნაპირს, ვეფერე, ვკოცნე მონატრებული კუთხე-კუნჭული... ტალღები ნაზად მონავარდობდნენ, მტკვარი მასპინძლურ რიდით მხვდებოდა, ვსუნთქავდი ხარბად, გახარებული, თითქოსდა დედა მეფერებოდა, მთვარე ჭალივით ჩამომნათოდა, კვლავ მინათებდა ნატრულ ბილიკებს, ფეხქვეშ მინაც კი გრძნობდა ნაბიჯებს, მგონი, ჭადრებიც მცნობდნენ თბილისელს. შემომათენდა, ჩავიდა მთვარე... გამოიღვიძა ჩემმა თბილისმა, მტკვრისა და მთვარის დახვედრა ღამით გულს შევინახე, როგორც თილისმა...

იანვრის ღამე

წუთისოფელი, ო, რა რთული ხარ, ვსწავლობ, ვსწავლობ და ვერ შეგისწავლე, რა ოღოროლო გზებით მატარე, ბევრჯერ ვიხარე, მეტჯერ ვინვალე.

აი, ამაღამ, როდესაც კარზე მომადგა ძველით ახალი წელი, ცას ანათებენ მაშხალები და გულში მაქვს ფიქრთა აყალმაყალი.

ვზივარ მარტოკა, ტელეეკრანზე ტკბილად ღიღინებს ვილაცა ქალი, მე ვავსებ სასმისს და ტურნებს ვახებ, ათასნაირი განცდებით მთვრალი.

გულში სიკენტის განცდა მწინკნის და ვერ მომინახავს სიტყვა სათქმელი, დავეხეტები გარდასულ წლებში, ვგრძნობ, ვიღვენთები, როგორც სანთელი.

შვილებთან სტუმრად წასვლას ვფიქრობდი, გადავიფიქრე, ნეტავი, რატომ? ახლა ვუზივარ საწერ მაგიდას და დარდიანი დედაჩემს ვნატრობ...

ბარდავიცვალი?

შეიცხადეთ და იტირეთ... იცინეთ... მე ჩემი წილი უკვე ვთქვი სათქმელი. დამწუხრდით, მიგლოვეთ, კიდევაც ილხინეთ, ოლონდაც ამინთეთ ნაკურთხი სანთელი.

ასეა ცხოვრება, ერთურთს მივაცილებთ, არავის ასცდება ის ცივი საბანი. გამწმინდეთ, გამბანეთ, ლამაზად ჩამაცვით, ხის ძირში დაასხით ის ჩემი ნაბანი.

მაგიდა, თქვენ იცით, როგორც გექნებათ, გაანყვეთ ისეთი, მოგწონდეთ თავადა, სუფრაზე ამატეთ ღვინო და საჭმელი, რა უშავს, კიდევაც თუ დათვრა თამადა.

ეს წუთისოფელი აქ ვინმეს დასტოვებს? მთავარი ის არის, მოასწრო სათქმელი, მე ვიცი, ქელეხში ხუმრობაც მოსულა, იხუმრეთ, ოლონდაც ამინთეთ სანთელი.

ნანა ცინცაძე

დროის კარბიტი

მადლობელი ვარ, არ ვემსხვერპლე დროის არჩევანს, სადღებელი დაბადების მიწა დავენერო. ახლა დავედივარ ქუჩებში და მიჭირს გარჩევა, რა იყო ნაღდი და რა უნდა დავანანევრო.

ლია სანაძე

ისევ მოდის, ისევ დგება გაზაფხულის დღე, სიყვარულის, სიცოცხლის და აღმაფრენის დღე.

მაია კახიძე

ლექსა მიუსწრო...

გამოიხედა მზემ ღრუბლებიდან და იეთიმივით დაეცა მუხლზე, მიწას ისეთი მოედო აღი...

ია ეკელი

სამშობლოვ!

თამარ მირიანაშვილს

სათქმელი არ მაქვს, ვერ დავიკუმევი ფრთიან ანგელოსს, მეც მტკივა, მანვიმს და ცრემლებით ვნამავ უდაბნოს...

ლალი ხვედელიანი

ზამთარი

არ მიყვარს თბილი ზამთარი, ზამთარი მიყვარს ცივი, მშიერი აფთრის თვალს რომ ჰგავს,

გურამ ჭავჭავანიძე

თბილის ქალაქს

გაუმარჯოს თბილის ქალაქს, ძმობის ქალაქს, ტრფობის ქალაქს, იმ აშულს და იმ მეზურნეს,

ლანა შვანგირაძე

სული სხაულის ტყვეობაში

გუშინ ქარებმა ფრთები გაშალა და მიმოფანტა ფოთლები გზაში,

სულით შევიგრძენ ყველა გოდება, ძლიერ მიინდოდა გაქცევა მაშინ,

ანზორ მჭედლიშვილი

ნაგლეჯილს სონიით არ მოგართმევენ!

ზღვის ნაპირს და მთა-ბარო ჩვენო, გოჯ-გოჯ წაგლეჯილ მითვისებულო,

როლანდ სინატაშვილი

უნდა ვუფრთხილდეთ სამშობლოს, წეს-ჩვევებს, ქართულ ანბანსა,

გელა-გელუკა ბუილიშვილი

არ დაუპრათ!

არ დაუპრათ, სირცხვილია, არ დაუპრათ! სამაგისო დღე ჯერ ჩვენ არ დაგვდგომია,

ზაზა მალულარია

ჩამოქცეული, როგორც იშხანი,
ნელი სიკვდილის ლანდი უძღები,
ლამის წყვილი და ქარიშხალი
ჩემს მარტოობას ელაქუცება.

იულა

სიმტკიცის ნილას
სახიდან ვიღებ,
მჭვრეტს ნილბის მიღმა
სული დამყოლი...

ხვალ უფრო მტკიცედ
მოვირგებ ნილას
და რწმენას უფალს გადავაცოლებ!

(იუმორესკა)

რა, ფიქრობთ თქვენზე აღარ ვწერ?!
რომ თქვენი „ყულფი“ მოვიშვი?!
შობას გილოცავთ, ახალ წელს...
თუ რამ გამომჩნა, ბოდიშით...

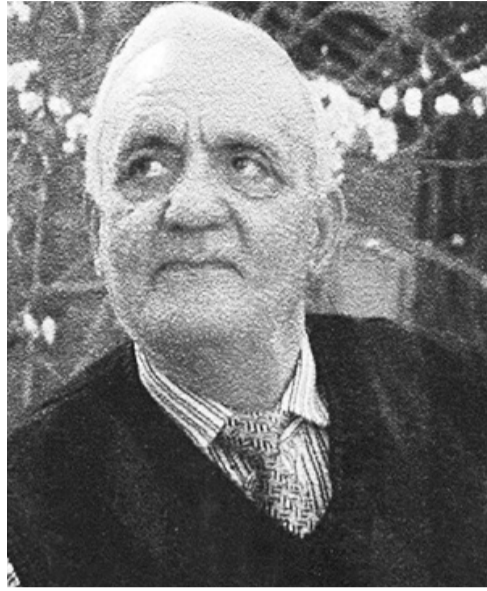
გაჩერებასთან ვდგავარ მარტოკა,
როგორც უმრევლოდ შთენილი მწყემსი,
რად იგვიანებს? — გული ატოკდა...
ნუთუ შუა გზაზე დამტოვებს დღესაც?!

მუზას

ლამემ ზარი უკვე ხუთგზის ჩამორეკა,
რად ღამე, გაცისკარდეს ღამის მთებით,
მე კი ისევ სტრიქონს ვშლი და სტრიქონს
ვკენკავ, ღამეს ვსვამ და უშენობით ვიმუხტები.

ცრემლს ვებრძვი, თუ ცრემლი მეტრძვის,
ვერ გავიგე, ვერ ავხსენი მისი უტყვი ხვაშიადი...
ერთხელ მაინც მოდი, ბედთან შემარიგე,
ან უბრალოდ ნიავევით გაშრიადი...

ერთხელ მაინც დამანახე შენი სახე,
ამაჩქროლე, ამანთე ან შემამწუხრე,
გული ისევ საგულეში შემისახლე...
მერე წადი ღმერთთან...
აღარ შეგანუხებ...

ზურაბ მამულაშვილი

დედავ, ძვირფასო!

დედას, მარიამ ნიკლაურს

ნუ დაღონდები, დედავ ძვირფასო,
მშვიდად იძინე შენს სამყოფელში,
ქარს შენი ხსოვნა ყველგან მიაქვსო,
ხან ქალაქსა და ხანაც სოფელში.

მეუღლეს

მთვარისა ჯავახიშვილს

როცა ვერა გხედავ
სული ფორიაქობს,
გექმე გაკვირვებულ
დაღლილ თვალებითა,

ჩემთვის, ჩემო მთვარევ,
მაშინ ნიავეკარობ,
როცა იცისკრებს და
დგება განთიადი.

შენი პოეზიით მთვრალი

გურამ ჭავჭავაძის

საოცარი ქართველი ხარ,
ვხედავ, სხვებზე როგორ სწუხარ,
მიხარია, ახალ-ახალ
ლექსებს ყურძენით სწურავ.

რეზო აღამიას

მხატვარს, ესეისტს

შენ საფრანგეთის გზები გეძახის,
სადაც ნიკალამ იფიროსმანა,
შენი პალიტრაც არის ემბაზი,
შეუცნობელი და გამოცანა.

და დგახარ ორ გზას შორის მგზავრით,
რომელ ვაგონში ჩაჯდე არ იცი,
აქეთ თბილისი, იქით პარიზი
და ვიცი, ამას რარიგ განიცდი.

დღესაც მზიანი დარი ვინატრე,
ვერა და ველარ გამოვიზამთრეთ,
ჩვენო ბერმუხავ, დიდხანს იარე
ღვთისგან დალოცვილ დედამინაზე.

